

ГИ ДЪО МОПАСАН МИСЛИТЕ НА ПОЛКОВНИКА

Превод от френски: Ерма Гечева, —

chitanka.info

— Дявол да го вземе — каза полковник Лапорт, — аз съм стар, имам подагра, краката ми са така сковани, че се огъват колкото колове на ограда, и все пак, ако някоя жена, някоя хубава жена ми заповяда да мина през иглено ухо, мисля, че ще се провра като клоун в обръч. Така ще си умра, то си е в кръвта на човека. Аз съм стар поклонник на жените, стар поклонник, от старата школа. Щом видя жена, хубава жена, се вълнувам до петите. Това е.

Впрочем всички ние във Франция сме малко такива, господа. Ние все пак си оставаме рицари, рицари на любовта и на случайността, тъй като махнаха бога, на когото бяхме верни телохранители.

Но виждате ли, никога не ще изтръгнат жената от сърцата ни. Тя е в тях и ще си остане. Ние я обичаме и ще я обичаме, ще вършим за нея всякакви безумства — докато на картата на Европа има Франция. А дори и да се заличи Франция, французи винаги ще останат.

Пред очите на жена, на хубава жена, аз съм способен на всичко. Дявол да го вземе, когато почувствувам погледа ѝ да прониква в мен, тоя дяволски поглед, който сякаш впръсква огън в жилите ми, идва ми да направя не знам що, да се боря, да се бия, да чупя маси и столове, да покажа, че съм най-силният, най-храбрият, най-смелият и най-преданият от всички мъже.

Но не само аз съм такъв, не наистина. Цялата френска армия е като мене, давам ви честна дума. От новобранчето до генералите ние се хвърляме напред и вървим докрай, когато става въпрос за жена, за хубава жена. Спомнете си какво ни накара на времето да извършим Жана д'Арк. Ето, хващам се на бас, че ако някоя жена, хубава жена беше поела командването на войската в навечерието на битката при Седан, когато беше ранен маршал Макмахон, ние щяхме да пробием пруските линии, дявол да го вземе, и щяхме да се черпим ракия с топовете им.

На Париж не му трябваше Трошю, а света Геновева.

Сецам се за една история от войната, която показва, че сме способни на всичко в присъствието на жена.

Тогава бях капитан, прост капитан, и командовах отред разузнавачи, който се оттегляше през област, окупирана от прусаците. Бяхме обкръжени, преследвани, пребити, смазани, умирахме от изтощение и глад.

А трябваше, трябваше още същия ден да стигнем до Бар-сюр-Тен, иначе работата ни беше спукана — щяха да ни откъснат и да ни изколят. Как дотогава бяхме оцелели, сам не зная. Така че имахме да извървим дванадесет левги през нощта, дванадесет левги по сняг и под сняг, с празни стомаси. Мислех си: „Свършено е, никога моите бедни дяволи не ще стигнат.“

От предния ден не бяхме хапвали нищо. През целия ден се бяхме крили в един хамбар, свити един до друг за по-топло, неспособни да говорим или да помръднем, насън се стряхахме и се сепвахме, както когато си пребит от умора.

В пет часа беше вече нощ, белезникава снежна нощ. Разтърсих войниците си. Вцепенени от студа и от всичко преживяно, мнозина не искаха да станат, нямаха сили нито да се движат, нито да стоят прави.

Пред нас — поле, мръсно голо поле, над което валеше сняг. Падаха, падаха като завеса белите снежинки, скриваха всичко под тежка замръзнала наметка — плътна и мъртва като дюшек от ледена вълна. Ще речеш — крайт на света.

— Хайде, деца, на път.

Войниците гледаха белия прах, който падаше, и сякаш си мислеха: „Стига толкова, по-добре тук да се мре!“

Тогава извадих револвера:

— Ще застрелям първия, който не се покори.

И ето че те потеглиха бавно, като хора с изхабени крака.

Пратих четирима да вървят на триста метра напред, за да разузнават. След тях се точеха останалите — без ред, накуп, изтощени, с неравна крачка. Поставих най-здравите отзад с нареждане, да подтикват изоставащите е щик... в гърба.

Снегът сякаш щеше живи да ни зарови. Той засипваше фуражките и шинелите ни, без да се стопява, превръщаше ни в привидения, сякаш бяхме призраци на мъртви и изтощени войници.

Казвах си: „Никога не ще се измъкнем оттук, освен ако стане чудо!“

От време на време се спирахме за няколко минути заради онези, които не можеха да вървят достатъчно бързо. Тогава долавяхме само лекото плъзгане на снега, почти недоловимото шумолене, което се чуваше от триенето и смесването на всички тези падащи снежинки.

Някои войници се отърсваха, други не помръдваха.

После давах нареждане да тръгнем. Отново вдигахме пушки на рамо и потегляхме с уморена крачка.

Внезапно разузнавачите се върнаха. Нещо ги бе смутило — чули говор пред нас. Пратих шестима войници и един сержант. И зачаках.

Изведнъж остър писък, вик на жена, проряза тежкото мълчание на снеговете и след няколко минути ми доведоха двама пленници — старец и девойка.

Разпитах ги тихо. Бягали от пияни прусаци, които заели къщата им същата вечер. Бащата се уплашил за дъщеря си и без дори да предупреди слугите, я взел и побягнал в нощта.

Веднага разбрах, че са граждани и дори нещо повече.

— Ще дойдете с нас — казах.

Пак потеглихме. Понеже старецът познаваше местността, нае се да ни води.

Снегът престана. Появиха се звезди и стана страшно студено.

Девойката беше хванала баща си подръка и вървеше с неравни крачки, които издаваха тревогата ѝ. Тя прошепна на няколко пъти: „Не усещам вече краката си.“ Като гледах как тая клета женичка се влачи в снега, страдах повече от нея.

Изведнъж тя спря и каза:

— Татко, толкова съм уморена, че не ще мога да вървя по-нататък.

Старецът пожела да я носи, но не успя дори да я повдигне и тя се отпусна на земята, като въздъхна тежко.

Наобиколихме ги. Аз тъпчех на място, не знаех какво да направя, а наистина не можех да се реша да изоставя така човека и момичето.

Изведнъж един от войниците ми, парижанин, когото бяха кръстили Практичния, каза:

— Хайде, другари, ще трябва да носим госпожицата, инак, дявол ни взел, няма да сме французи!

Ей богу, струва ми се, че изпсувах от удоволствие.

— Майка му стара, ето това е мило, деца. И аз искам да помагам.

Отляво неясно се очертаваха в мрачината дървета на горичка. Няколко войника се отделиха и скоро се върнаха с наръч клони, направени като носилка.

— Кой ще си даде шинела? — извика Практичния. — За хубавото момиче, братлета!

И десет шинела нападаха край войника. В миг девойката беше положена върху топлите дрехи и вдигната на шест рамене. Аз бях заел предното място отдясно и, дявол да го вземе, бях доволен, че имам дял от товара.

Потеглихме по-сърцато, по-живо, сякаш бяхме пили по чаша вино. Дочух дори шеги. Виждате ли, една жена стига, за да се наелектризируют французите.

Войниците бяха почти изравнили редиците, бяха се съживили, сгрели. Един стар свободен стрелец, който вървеше зад носилката, като очакваше своя ред, за да смени първия другар, който ще се умори, пошепна на съседа си, доста високо, за да чуя и аз:

— Не съм вече млад, но ти казвам, диване такова, че все пак жената и само жената може да ти съживи сърцето!

До три часа през нощта вървахме почти без почивка. После разузнавачите изведнъж пак се върнаха и скоро целият отряд залегна. Образувахме неясна сянка върху земята.

Тихо дадох нареждания и чух зад себе си сухото и металическо изщракване на пушки, които се пълнят.

Защото там, посред равнината, нещо странно се движеше. Сякаш тичаше огромен звяр, който се протягаше като змия или се свиваше на топка, изведнъж се устремяваше наляво, надясно, спираше, пак потегляше.

Неочаквано блуждаещата маса се доближи и аз видях, че към нас настъпват в бърз тръс, наредени един зад друг, дванадесет заблудени улана, които търсеха пътя си.

Те вече бяха толкова близо, че чувах съвършено ясно хрипливото дишане на конете, дрънкането на оръжието и скърцането на седлата.

Извиках:

— Огън!

И петнадесет изстрела раздраха нощната тишина. След това се чуха още четири-пет гърмежа, после един последен, самотен изстрел. И когато се поразмина заслеплението от възпламенения барут, видяхме, че дванадесет войника и девет коня бяха повалени. Три от животните бягаха в бесен галоп, като едно от тях влачеше зад себе си трупа на своя конник, закачен за стремето и бясно подскачащ.

Зад мен един войник се смееше със страшен смях. Друг каза:

— Ето ти нови вдовици!

Той може би беше женен. Трети добави:

— Не трябва кой знае колко време за това!...

Една глава се показва от носилката.

— Какво правят — попита момичето, — бият ли се?

Отвърнах:

— Нищо няма, госпожице, току-що очистихме дванадесет прусаци!

Тя прошепна:

— Горките хора!

Но понеже ѝ беше студено, пак изчезна под шинелите.

Продължихме пътя си. Вървахме дълго. Най-сетне небето избледня. Снегът стана светъл, лъчист, бляскав, а изтокът зарумения.

Далечен глас извика:

— Кой там?

Целият отред се спря, а аз отидох напред, за да обясня.

Наближавахме френските бойни линии.

Докато войниците ми преминаваха пред караула, един майор на кон, комуто току-що бях докладвал, запита със звучен глас, когато видя да минава носилката:

— Какво има там?

Веднага се показва руса, разрошена и усмихната главица и девойката отговори:

— Аз съм, господине.

Сред войниците се разнесе смях, в сърцата трепна радост.

Тогава Практичният, който вървеше, до носилката, размаха фуражката си и извика:

— Да живее Франция!

И не знам защо, аз се почувствувах развълнуван до дъното на душата си, толкова това ми се стори мило и красиво.

Сякаш току-що бяхме спасили страната, бяхме направили нещо, което други не биха направили, нещо просто и истински патриотично.

Виждате ли, никога не ще забравя това личице и ако ме питат какво мисля за премахването на барабанчиците и тръбачите, бих предложил да ги заменят във всеки полк с по едно хубаво момиче. Ще бъде по-добре дори, отколкото да се свири „Марсилезата“. Дявол да го вземе, как ще се съживи войникът, ако има една такава мадона редом с полковника.

Той млъкна за малко, после поклати глава и додаде убедено:
— Както и да е, ние, французите, обичаме жените!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.